

*Марциненко К. І., Нікітенко К. О.,
слухачі ІІ курсу магістратури факультету
заочного навчання та післядипломної
освіти за спеціальністю «Психологія»
Інституту кримінально-виконавчої служби
Науковий керівник:
Бойко-Бузиль Ю. Ю.,
кандидат психологічних наук, доцент,
завідувач кафедри психологічних дисциплін
Інституту кримінально-виконавчої служби*

НЕОБХІДНІСТЬ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАКРІПЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧА ПОЛІТИКА»

Сьогодні дедалі частіше предметом досліджень провідних вчених та науковців стають проблеми кримінально-виконавчої політики України.

Так, кандидатська дисертація В. В. Кондратішиної є комплексним дослідженням питань формування та реалізації кримінально-виконавчої політики України. У своїй роботі авторка досліджує кримінально-виконавчу політику України як складову змісту внутрішньої політики держави; встановлює співвідношення та взаємодію кримінально-виконавчої політики України з іншими складовими елементами політики у сфері боротьби зі злочинністю; визначає зміст та проблеми реалізації кримінально-виконавчої політики України; окреслює шляхи реалізації та вдосконалення кримінально-виконавчої політики України [1].

М. М. Яцишин на рівні докторської дисертації досліджував історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України [2].

У рамках докторського дослідження П. Л. Фріса на тему «Кримінально-правова політика України» здійснено порівняльно-правовий аналіз кримінально-правової та кримінально-виконавчої політики України як складових частин політики у сфері боротьби зі злочинністю. В результаті такого аналізу дійшли висновку, що кримінально-правова політика завжди є первинною відносно кримінально-виконавчою політики.

Завданням кримінально-виконавчої політики є, у першу чергу, забезпечення реалізації кримінальної відповідальності і досягнення цілей, визначених ст. 1 Кримінального кодексу України. З цією метою кримінально-виконавча політика формує власну систему цілей та завдань, які підпорядковані визначеним кримінально-правовою політикою [3, с. 194].

Окремий розділ «Політика у сфері виконання кримінальних покарань» містить і навчальний посібник «Кримінально-виконавче право України» за редакцією А. Х. Степанюка [4]; два параграфи, в яких проаналізовано поняття та принципи кримінально-виконавчої політики, наявні у підручнику «Кримінально-виконавче право України» за редакцією В. М. Трубникова [5]; окремих параграф «Політика у сфері виконання покарань» передбачений у підручнику «Кримінально-виконавче право» за редакцією В. В. Голіни та А. Х. Степанюка [6] тощо.

Наукова та навчальна зацікавленість питаннями кримінально-виконавчої політики свідчать про необхідність законодавчого закріплення поняття «кримінально-виконавча політика» та визначення її завдань і цілей.

Ще одним аргументом на користь доцільності формулювання дефініції «кримінально-виконавчої політики» на законодавчому рівні є твердження, що однією з основних форм реалізації політики у сфері виконання кримінальних покарань є кримінально-виконавче право та законодавство [4, с. 24].

Зокрема, передбачалося, що виправно-трудова політика переслідує мету:

а) ставити засуджених в умови, що перешкоджають їм у можливості вчинення дій, що завдають шкоди соціалістичному будівництву, та

б) перевиховувати і пристосовувати їх до умов трудового гуртожитку шляхом направлення їх праці на загальнокорисні цілі та організації цієї праці на засадах поступового наближення праці примусової до праці добровільної на основі соцзмагання й ударництва [6]. Такі завдання відповідали існуючому політичному режиму того часу. Але сам факт закріплення завдань кримінально-виконавчої політики на рівні спеціалізованого кодифікованого акту заслуговує на увагу.

На підставі вищенаведеного пропонуємо у чинному Кримінально-виконавчому кодексі України передбачити окрему статтю, яка б визначала поняття «кримінально-виконавчої політики» та закріплювала основні цілі та завдання такої політики Української держави.

Список використаних джерел

1. Кондратішина В. В. Кримінально-виконавча політика України: формування та реалізація: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Вікторія Вікторівна Кондратішина. Львів, 2009. 275 с.

2. Яцишин М. М. Історико-правові засади кримінально-виконавчої політики України: монографія / М. М. Яцишин. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 440 с.

3. Фріс П. Л. Кримінально-правова політика України: дис. доктора юрид. наук: 12.00.08 / Павло Львович Фріс. Київ, 2005. 440 с.

4. Гель А. П. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / А. П. Гель, Г. С. Семаков, І. С. Яковець: за ред. проф. А. Х. Степанюка. Київ: Юрінком Інтер, 2008. – 624 с.

5. Кримінально-виконавче право України: підручник / В. М. Трубников, В. М. Харченко, О. В. Лисодєд та ін. ; за ред. В. М. Трубникова. Харків: Право, 2001. 384 с.

6. Кримінально-виконавче право: підручник / В. В. Голіна, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодєд та ін. ; за ред. В. В. Голіни і А. Х. Степанюка. Харків: Право, 2015. 392 с.

Миколо Ю . В.,

здобувач ступеня вищої освіти магістр за спеціальністю «Право» Інституту кримінально-виконавчої служби

Науковий керівник:

Микитась І. М.,

кандидат юридичних наук, начальник кафедри кримінології і кримінально-виконавчого права Інституту кримінально-виконавчої служби

КОЛІЗІЇ У ЗАКОНОДАВСТВІ СТОСОВНО ПОРЯДКУ УМОВНО-ДОСТРОКОВОГО ЗВІЛЬНЕННЯ ЗАСУДЖЕНИХ ДО ПОЗБАВЛЕННЯ ВОЛІ

Дострокове звільнення від покарання – поняття родове та включає в себе цілий ряд видів такого звільнення. Наприклад, до дострокового звільнення можна віднести звільнення на підставі амністії, помилування, звільнення за хворобою, умовно-дострокове звільнення та т.ін.

Інститут умовно-дострокового звільнення від відбування покарання врегульований нормами кількох галузей права, - кримінального права, кримінального процесу та кримінально-виконавчого права.

Суд, під час прийняття рішення щодо умовно-дострокового звільнення від покарання засудженого до позбавлення волі, повинен керуватися нормами Кримінального, Кримінально-виконавчого та Кримінального процесуального Кодексів України.

Кримінальний Кодекс України визначає категорію осіб, до яких може бути застосоване умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. До основних показників, зазначених у Кримінальному кодексі України, відносяться: